

gets a special urgency in connection with socially-psychological and moral changes in the theory and management practice by social systems.

Стаття надійшла до редакції 13.03.2011

УДК: 378.147:378.22:630*

Макодзей Л. І.
м. Харків, Україна

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток суспільства, інноваційні процеси, що відбуваються сьогодні, ставлять нові вимоги до підготовки майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ, однією з яких є управлінська підготовка студентів, головним завданням якої є формування їх управлінської компетентності.

Управлінська компетентність магістра лісової господарства – це інтегральна професійно-особистісна його характеристика, яка проявляється в процесі управлінської діяльності, в межах якої актуалізується система його управлінських знань, навичок, вмій та професійно важливих якостей.

Все це зумовлює необхідність у застосуванні відповідних дидактичних систем організації навчального процесу, які б сприяли формуванню управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що науковцями і практиками широко застосовується модельний підхід до формування компетентності майбутніх фахівців. Доцільність та ефективність використання методу моделювання в педагогічній науці обґрунтовано в працях В. Афанасьєва, В. Венікова, Б. Глинського, В. Монахова, І. Новик, Г. Суходольського, В. Штофф та ін. Так, модельний підхід у підготовці майбутніх інженерів пропонують у своїх працях А. Ашерів, В. Мальована, В. Петрук та ін.

Модель формування управлінської компетентності керівників навчальних закладів є предметом наукових досліджень Р. Вдовиченко, Л. Васильченко, Г. Єльнікової, В. Маслова та ін.

Аналіз науково-педагогічних публікацій показав, що недостатньо дослідженою залишається проблема формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства в процесі їх професійної підготовки у ВНЗ, що зумовлює пошук дидактичних можливостей її реалізації.

У зв'язку з цим, *метою статті* є розробка й теоретичне обґрунтування моделі формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Виклад основного матеріалу. Для того щоб, досягти поставленої нами мети, вважаємо за необхідне дослідити базові категорії дослідження – *формування, моделювання, модельний підхід, модель*.

У педагогічній літературі *формування* розуміється науковцями як: 1) процес надбання сукупності стійких засобів і якостей особистості [13]; 2) результат розвитку людини, пов'язаний з цілеспрямованими змінами через виховання, освіту і навчання [1].

М. Дяченко та Л. Кандибович трактують *формування* як процес, під час якого відбувається духовне збагачення, удосконалення стилю роботи, розвиток індивідуальності, інтелігентності, внутрішньої та зовнішньої загальної та професійної культури особистості фахівця [5, С. 463].

З огляду на вищезазначене ми розглядатимемо поняття *формування* як цілеспрямований процес становлення управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства в умовах ВНЗ, що включає оволодіння системою управлінських знань, навичок, вмінь, дій та професійно важливих якостей, які забезпечать здатність майбутнього керівника актуалізувати їх в процесі здійснення управлінської діяльності. У зв'язку з цим, зростає необхідність у розробці й впровадженні відповідної моделі її формування.

У педагогічній науці *моделювання* використовується для вирішення низки завдань, основними з яких є:

- оптимізація структури навчального матеріалу;
- поліпшення планування навчального процесу;
- управління пізнавальною діяльністю;
- управління навчально-виховним процесом;
- діагностика, прогнозування, проектування навчання [11, С. 67].

Модельний підхід широко використовується в педагогічних дослідженнях завдяки дидактичним можливостям моделей і моделювання, які:

- дозволяють виокремлювати суттєві ознаки і якості об'єктів та явищ і одночасно відкидати другорядні, які тільки ускладнюють загальну картину;
- дозволяють стиснути навчальну інформацію шляхом використання умовних зображень або графічних побудов, що дозволяє перейти до більш крупних одиниць змісту;
- виявляють приховані внутрішні зв'язки та відносини і стають засобами формування узагальненого аналізу та синтезу;
- є інструментом організації і самих пізнавальних процесів;
- виступають як мнемотехнічні засоби [15, С. 50].

У словнику педагогічних термінів *моделювання* визначається вченими як:

– процес розробки моделей реальних об'єктів за допомогою таких операцій мислення, як ідеалізація (заміщення реального емпіричного явища ідеалізованою схемою); абстрагування (уявне виокремлення суттєвих властивостей і зв'язків); аналогізування (від грец. *analogia* – відповідність, подібність) – перенесення знань на новий, менш досліджений, об'єкт, результатом якого є умовивід, створення наукової гіпотези;

– метод дослідження реальних процесів або станів із застосуванням фізичних (в експериментальних дослідженнях) або ідеальних (знакових, абстрактних) моделей (в теоретичних дослідженнях) [14, С. 212];

А. Ашеров визначає такі головні об'єкти педагогічного моделювання як : 1) процес підготовки фахівця, 2) навчальна діяльність студента, 3) майбутня професійна діяльність фахівця. З огляду на це, автор виокремлює такі педагогічні моделі:

- модель підготовки фахівців;
- модель майбутньої професійної діяльності;
- модель навчальної діяльності [3].

Для нашого дослідження суттєве значення має модель підготовки фахівців, основу якої є логічна система, яка включає цілі навчання, зміст освіти, навчальні плани, програми, проекти педагогічних технологій і технології управління освітнім процесом [3].

Аналіз педагогічної літератури показав, що в основі методу моделювання є модель. Слід наголосити, що сьогодні в науковому обігу існує чимала кількість визначень поняття *модель* (від латинського *modulus* – міра, мірило, зразок), яка розглядається дослідниками як:

– мисленнєво представлена або матеріально реалізована система, яка адекватно відображає предмет дослідження і здатна замінювати його так, що вивчення моделі дозволяє отримати нову інформацію про цей об'єкт [11, С. 66];

– штучно створений об'єкт у вигляді схеми, фізичних конструкцій, знакових форм або формул, який відображає і відтворює в найпростішому вигляді структуру, властивості, взаємозв'язки і відношення між елементами цього об'єкту [7];

– схема, зображення або опис будь-якого явища або процесу в природі, суспільстві; 2) аналог певного фрагмента природної або соціальної реальності [14, С. 212].

З огляду на вищезазначене, використання методу моделювання у нашому дослідженні покликане:

1) визначити пріоритетні напрями формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства;

2) забезпечити системність і цілісність процесу формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ;

3) зорієнтувати процес професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства на формування їх управлінської компетентності.

Поділяючи думку В. Краєвського, що модель представляє певну структуру, яка відображає внутрішні відносини та зв'язки між її компонентами [9], ми розробили модель формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Модель формування має блочну будову (Рис.1), що містить чотири блоки:

- 1) концептуально-змістовий;
- 2) організаційно-технологічний;
- 3) умовний;
- 4) діагностико-результативний.

У зв'язку з цим, розкриємо змістове наповнення та функціональні зв'язки кожного з виокремлених нами блоків моделі формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Концептуально-змістовий блок моделі включає мету, методологічні підходи, принципи, які є основою при визначенні змісту формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Так, метою моделі формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства є підвищення рівня їх управлінської компетентності.

Одне з положень, яке сприяє досягненню поставленої мети полягає у застосуванні таких методологічних підходів як компетентнісний, діяльнісний та особистісний.

Так, у нашому дослідженні компетентнісний підхід ґрунтується на визнанні управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства як результату професійно-управлінської підготовки у ВНЗ. Головна сутність такого підходу полягає у конструюванні такого навчального процесу, який зводиться не тільки до всебічного опанування управлінських знань, умінь й навичок й наявності професійних якостей, а й передбачає їх актуалізацію та мобільність майбутнього магістра лісового господарства у розв'язанні управлінських проблем, виконанні управлінських завдань, управлінських ролей тощо.

У зв'язку з цим, визнання управлінської компетентності та надання їй пріоритетного статусу в професійно-управлінській підготовці майбутніх магістрів лісового господарства сприяє вдосконаленню ефективності її формування.

Так як компетентність є категорією діяльнісною, адже проявляється тільки у процесі здійснення діяльності, має місце застосування діяльнісного підходу до процесу формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Ідея діяльнісного підходу як одного з основних методологічних напрямів до організації освітянських процесів набула вагомому значення завдяки появі наукових праць таких вчених як Л. Виготського, П. Гальперіна, В. Давидова, А. Леонтьєва, С. Рубинштейна, В. Сластьоніна, Н. Талізінної, Е. Юдіна.

Діяльнісний підхід передбачає зв'язок змісту освіти і навчання студентів у ВНЗ з майбутньою їх діяльністю. Мета такого підходу до управлінської підготовки майбутніх магістрів лісового господарства полягає не в опануванні знань, умінь і навичок, а в використанні їх як засобу, що сприяють формуванню способів дій, які є основою їх майбутньої професійної діяльності.

Реалізація вищевказаних методологічних підходів до формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства зумовлює необхідність впровадження особистісного підходу до організації процесу навчання, ідеї якого представлені у наукових працях Н. Афанасьєва, Г. Балла, І. Зязюна, В. Кременя, С. Сисоєвої та ін. Провідною ідеєю використання особистісного підходу є розуміння визначальної ролі студента в опануванні знань, умінь і навичок, у формуванні його переконань, ставлень до своєї майбутньої професійної діяльності, постійного інтелектуального самовдосконалення, у розвитку власної пізнавальної сфери, у досягненні поставлених завдань.

Метою застосування такого підходу є спрямування педагогічного процесу на особистісний розвиток, самовизначення і творчу самореалізацію студента в процесі навчання і майбутній управлінській діяльності.

Для того, щоб певна педагогічна концепція функціонувала, необхідно визначити, яким чином втілити її положення в практику. На думку В. Загвязинського, містком, який поєднує теоретичні уявлення з практикою є принципи навчання [6, С. 35].

Зважаючи на це, слід зазначити, що процес формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ ґрунтується як на загальнодидактичних, так і на специфічних принципах навчання, що зумовлюються особливостями майбутньої управлінської діяльності студентів.

У нашому дослідженні систему загальнодидактичних принципів утворюють принципи науковості, систематичності й послідовності, доступності, наочності, емоційності, свідомості, активності й самостійності, зв'язку теорії з практикою, міцності тощо.

Так, *принцип науковості* спрямований на якісне розуміння і засвоєння студентами досягнень сучасної науки. З огляду на це, факти, явища, процеси, що освоюються ними в процесі управлінської підготовки, мають бути достовірними, науково обґрунтованими.

Принцип систематичності й послідовності в навчанні полягає в тому, що знання, навички й вміння, способи діяльності формуються у визначеній педагогічно обґрунтованій, логічній послідовності.

Принцип доступності припускає, що підготовка у ВНЗ має бути посиленою, відповідати здібностям і можливостям студентів з метою постійного вдосконалення їх управлінських знань, умінь та навичок.

Принцип наочності сприяє підвищенню ефективності навчання шляхом використання наочності (схем, таблиць, моделей, мультимедійних слайдів тощо), що сприяє активізації психічних процесів студента, зокрема його пізнавальної сфери.

Принцип емоційності полягає у стимулюванні емоційно-вольової сфери студентів, що реалізується шляхом підтримки позитивно-емоційного навчального середовища.

Принцип свідомості вимагає такої організації навчального процесу, при якому студент розуміє мету навчання, свідомо сприймає, засвоює знання і застосовує їх на практиці.

Принцип активності й самостійності передбачає активність і самостійність студентів в процесі оволодіння знаннями, джерелом яких є потреба студентів у здобуванні знань, у самовираженні й самовдосконаленні.

Принцип зв'язку теорії з практикою ґрунтується на тому, що навчання буде корисним тоді, коли студент бачить необхідність засвоєваних знань. У зв'язку з цим, теоретичний матеріал, який пропонується майбутнім магістрам лісового господарства, має бути практично закріплений та мати тісний зв'язок з їх майбутньою професійною діяльністю взагалі, управлінською зокрема.

Принцип міцності полягає у ґрунтовному засвоєнні теоретичних знань, на основі яких формуються уміння й навички, що дає можливість студентам легко й впевнено оперувати ними в процесі здійснення практичної діяльності.

Оскільки предметом нашого дослідження є формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства ми виокремили ряд специфічних принципів, які стосуються цього процесу.

Принцип гуманізації полягає в орієнтуванні цілей, змісту, форм і методів навчання на особистість студента, що сприяє розвитку його професійного та особистісного зростання.

Принцип професійної спрямованості передбачає врахування особливостей майбутньої управлінської діяльності магістрів лісового господарства при виборі змісту, методів, засобів і форм їх навчання.

Принцип професійної мобільності передбачає спрямованість змісту, форм, методів професійної підготовки на розвиток у студентів здібностей швидко оволодівати знаннями, удосконалювати професійні уміння та навички й орієнтуватися в умовах швидкоплинних змін.

Принцип оптимальності ґрунтується на використанні сучасних методів, технологій, прийомів управлінської підготовки, доцільне й оптимальне застосування яких сприятиме формуванню управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Принцип цілеспрямованості сприяє здійсненню основних функцій навчання (освітньої, розвивальної, виховної) на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісного підходів, застосування яких забезпечує цілеспрямовану управлінську підготовку майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ, що передбачає формування їх управлінської компетентності.

Розглянуті нами основні принципи формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства тісно взаємопов'язані та взаємозалежні.

Виокремлені й проаналізовані нами методологічні підходи, принципи формування управлінської компетентності є основою при проектуванні змісту навчання майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ щодо формування їх управлінської компетентності.

Сьогодні зміст навчання – є одним із центральних проблем вищої школи. Він має відповідати попитам і проблемам сучасного виробництва, відігравати визначальну роль у становленні фахівця, формуванні його особистості [4].

У зв'язку з цим, зміст підготовки майбутніх магістрів лісового господарства до майбутньої професійної діяльності взагалі, управлінської зокрема, має бути спрямований на формування управлінської компетентності студентів, а саме на розвиток таких її компонентів як:

1) *мотиваційного*, що сприяє формуванню мотиваційної сфери майбутнього магістра лісового господарства, який спонукає особистість до управлінської діяльності, спрямовує її на успіх, на ефективний результат;

2) *когнітивного*, що спрямований на оволодіння сукупністю науково-теоретичних та науково-практичних знань про управлінську діяльність взагалі, й особливостей здійснення її в лісовому господарстві зокрема;

3) *діяльнісного*, що спрямований на оволодіння сукупністю управлінських навичок, вмінь, які забезпечують процес здійснення управлінської діяльності й прийняття управлінських рішень;

4) *особистісного*, що спрямований на оволодіння сукупністю особистісних та професійно важливих якостей, які проявляються в індивідуальному стилі управління тощо.

Зважаючи на це, зміст кожної навчальної дисципліни управлінського спрямування, що представлений у вигляді навчальної програми, підручниках, посібниках, методичних рекомендаціях щодо теоретичної, практичної, самостійної роботи студентів має передбачати формування компонентів управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Наступним блоком моделі формування управлінської компетентності є організаційно-технологічний, який містить два взаємозалежних компоненти: форми організації навчання і методи формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Реалізація процесу формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства здійснюється за допомогою організаційних форм навчання, серед яких лекції, семінарські і практичні заняття, самостійна робота, управлінська практика.

Найбільш оптимальним у формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства є застосування активних методів навчання: імітаційних і неімітаційних.

Важливе місце у моделі формування управлінської компетентності займає умовний блок, який містить педагогічні умови формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Під педагогічними умовами ми розуміємо такі умови, які свідомо створюються в навчальному процесі та забезпечують ефективний перебіг формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

У зв'язку з цим нами виокремлено такі педагогічні умови формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ, як:

- цілеспрямована організація навчального процесу на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісного підходів до професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства;
- пріоритетне врахування особливостей управлінської діяльності майбутніх магістрів лісового господарства в процесі їх професійної підготовки;
- активізація навчального процесу професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства.

Цілеспрямована організація навчального процесу на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісного підходів до професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ є важливою педагогічною умовою формування їх управлінської компетентності.

Слід наголосити, що у педагогічній думці розрізняють два види навчання:

1) *стихийне*, яке відбувається мимоволі, неусвідомлено, неорганізовано, без певного нагляду збоку. Такий процес можна визначити як накопичення життєвого досвіду, надбання вмінь та навичок, які необхідні для задоволення життєвих потреб людини. Значну роль відіграють імітація, повторення, гра, навчання шляхом «спроб та помилок», які ґрунтуються на мимовільному зацікавленні, увазі тощо;

2) *цілеспрямоване*, яке має характер усвідомленого, організованого і вмотивованого процесу. Воно мобілізує психічну діяльність людини, увагу, пам'ять, мислення, волю, зацікавлення в прагненні найкоротшим шляхом досягнути мети, маючи для цього певний план послідовних дій, своєрідний алгоритм [8].

Зважаючи на це, цілеспрямованість як педагогічна категорія нерозривно поєднана з такими поняттями як усвідомленість, вмотивованість й організованість навчання.

Так, усвідомленість навчального процесу є, на наш погляд, системоутворюючим поняттям цілеспрямованого навчання. У психолого-педагогічній літературі усвідомленість навчання реалізується завдяки принципу свідомості у навчанні, що передбачає таку його організацію, при якій студент розуміє його мету, свідомо опановує навчальний матеріал і вміє застосувати його на практиці.

У зв'язку з цим, усвідомленість значущості управлінської підготовки майбутніх магістрів лісового господарства, основою якої є формування їх управлінської компетентності у ВНЗ учасниками (науково-педагогічними працівниками й майбутніми магістрами лісового господарства) цього процесу є важливим стимулом, завдяки якому реалізується така категорія цілеспрямованого навчання як вмотивованість.

В останні роки посилилось розуміння психологами і педагогами ролі позитивної мотивації до навчання задля успішного оволодіння знаннями й уміннями. Доведено, що успіхи у навчальній діяльності студентів на 70% зумовлені мотивацією, що сильні й слабкі студенти відрізняються зовсім не за інтелектуальними показниками, а за розвитком їхньої професійної мотивації [2]. У зв'язку з цим, вмотивованість як одна з категорій цілеспрямованого навчання сприяє мотиваційному забезпеченню процесу управлінської підготовки студентів, в якому акцентується увага на необхідності формування у осіб, що навчаються, мотивації навчальної діяльності.

Зважаючи на значущість таких педагогічних категорій цілеспрямованого навчання як усвідомленість та вмотивованість, необхідно підкреслити, що реалізація окреслених нами характеристик залежить від ефективної організації досліджуваного нами процесу на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісного підходів до професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства.

Значущість та концептуальні ознаки компетентнісного, діяльнісного й особистісного підходів висвітлювались у нашому дослідженні неодноразово. У зв'язку з цим, вони мають знайти своє відображення на всіх етапах організації процесу формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства, починаючи з конструювання цілей їх професійної підготовки, виборі змісту, форм, методів навчання тощо.

Так як управлінська компетентність є властивістю особистості майбутнього магістра лісового господарства, яка актуалізується тільки в процесі здійснення ним професійної діяльності взагалі, управлінської зокрема, зростає необхідність організації навчального процесу професійної підготовки студентів у ВНЗ з урахуванням особливостей їх майбутньої діяльності. У зв'язку з цим, *пріоритетне врахування особливостей управлінської діяльності майбутніх магістрів лісового господарства в процесі їх професійної підготовки у ВНЗ* є наступною умовою формування їх управлінської компетентності, реалізація якої відбувається на основі принципів зв'язку теорії з практикою, професійної спрямованості навчання, професійної мобільності тощо.

Все це зумовлює необхідність врахування особливостей управлінської діяльності майбутніх магістрів лісового господарства при:

– проектуванні змісту навчальних дисциплін управлінського циклу, який має бути спрямований як на забезпечення оволодіння студентами системи управлінських знань, навичок й умінь, які відповідають вимогам їх майбутньої управлінської діяльності, так і на розвиток їх професійно важливих якостей;

– організації методичної складової їх підготовки у ВНЗ, яка полягає у доборі форм, прийомів, методів, технологій, які сприяють процесу формування їх управлінської компетентності.

Важливу позицію у здійсненні зазначеної нами умови відіграє постать науково-педагогічних працівників, які мають володіти не тільки знаннями про управління, а й орієнтуватися у специфіці управлінської діяльності майбутніх магістрів лісового господарства та у вимогах до особистості, яка здійснюватиме таку діяльність.

Разом з тим, перед науково-педагогічними працівниками постають питання: яким чином поєднати обсяг теоретичного матеріалу з практичною підготовкою майбутніх магістрів лісового господарства, як спрямувати студентів на оволодіння знаннями, уміннями, навичками, способами дій в процесі їхнього якісного професійного навчання у ВНЗ?

Відповіддю на ці питання, на наш погляд може бути *активізація навчально-пізнавальної діяльності майбутніх магістрів лісового господарства* в умовах ВНЗ, що розглядається нами як одна з педагогічних умов формування їх управлінської компетентності.

У зв'язку з цим не можна не погодитись з думкою вітчизняного педагога П. Лузана, що активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів повинна знаходитися у центрі модернізації та вдосконалення навчально-виховного процесу у ВНЗ, адже найсучасніші педагогічні технології, засоби і форми навчання не забезпечать потрібного рівня знань, умінь та навичок студента, якщо він не займе активну особистісну позицію, а його пізнавальна діяльність не буде вмотивованою і цілеспрямованою [10].

Все це зумовлює необхідність у створенні ефективного процесу активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, який розглядається нами як «сукупність прийомів, способів, методів, методик, технологій і організаційних форм» [12] формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства.

Дотримання й реалізація виокремлених нами блоків моделі управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства сприятиме виникненню певного результату, який представлений у діагностико-результативному блоці.

Діагностико-результативний блок містить такі компоненти: критерії сформованості управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства, до яких відносимо *мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, особистісний* та рівні – *низький, середній, достатній, високий*.

Висновки. Розроблена й обґрунтована модель формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства має найважливіші ознаки дидактичної системи: мету, методологічні підходи, принципи, зміст, форми, методи тощо.

Отже, модель формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства охоплює усі аспекти їх професійної підготовки й сприяє реалізації поставленої мети.

Перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження є застосування розробленої моделі в процесі професійної підготовки майбутніх магістрів лісового господарства у ВНЗ.

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГУМАНІТАРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕЛІТИ**

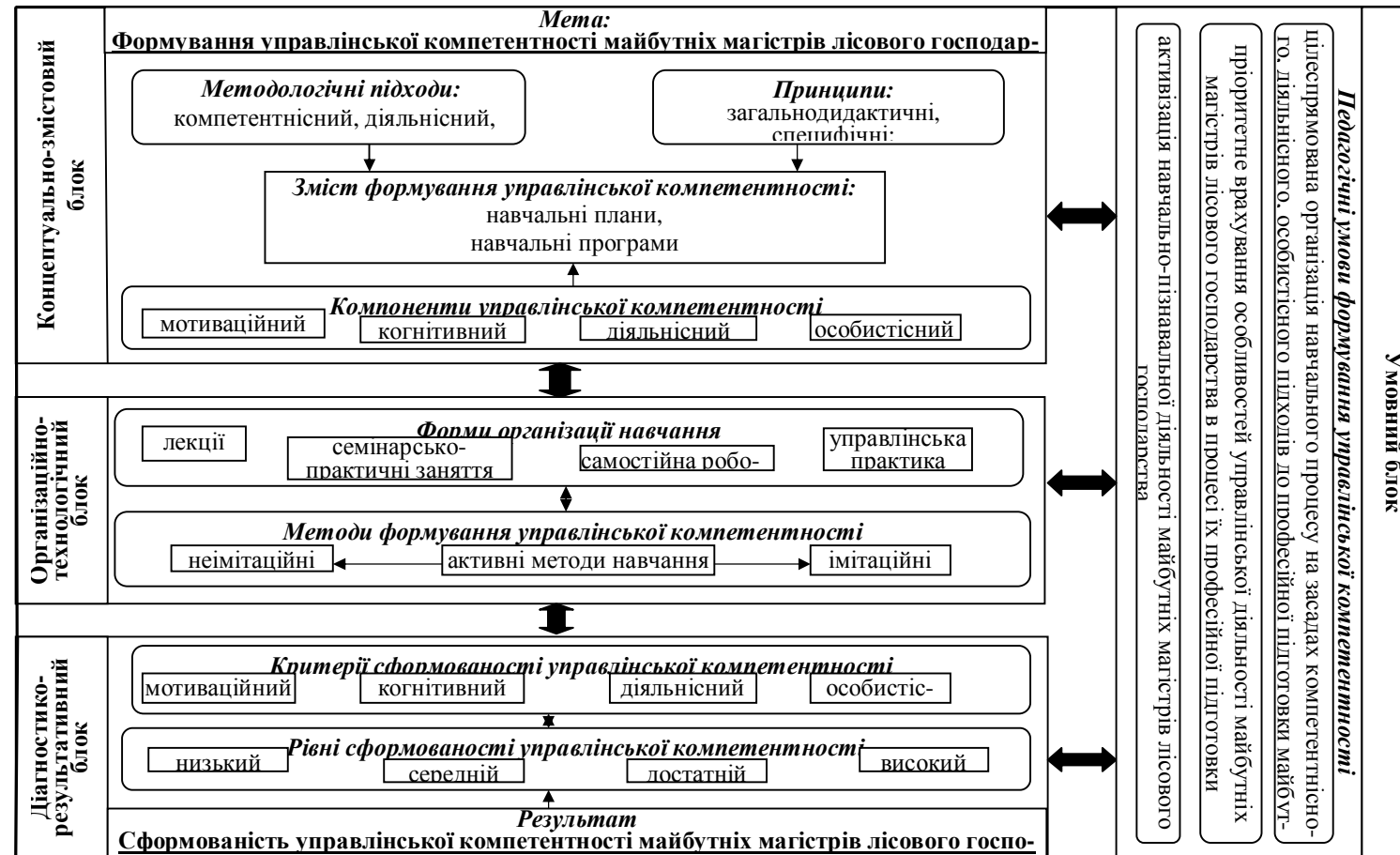

Рис. 1. Модель формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства

Список літератури: 1. *Айсмонтас Б.Б.* Теория обучения: схемы и тесты / Айсмонтас Б.Б. – М.: Владос, 2002. – 176 с.; 2. *Альохіна Н.В.* Дослідження мотивації навчання у вищому навчальному закладі / Н.В. Альохіна // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – 2010. – Т.6. – №6. – С. 7-14.; 3. *Ашерев А.Т.* Методы и модели обучения студентов компьютерных специальностей эргономической экспертизе трудовой среды / А.Т. Ашерев, В.В. Мальваная. – Х.: «НТМЛ», 2009. – 152 с.; 4. *Грибан В.Г.* Вузівська лекція: значення та вимоги до неї / В.Г. Грибан // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 1. – С. 324- 331.; 5. *Дьяченко М.И.* Психологический словарь-справочник / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович. – Мн.: Харвест, М.: АСТ, 2001. – 576 с.; 6. *Загвязинский В.И.* Теория обучения: Современная интерпретация: [учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. завед.] / В.И. Загвязинский.– М.: Академия, 2004. – 187 с.; 7. *Коджаспирова Г.М.* Педагогический словарь: [для студ. высш. и сред. пед. учеб. завед.] / Г.М. Коджаспирова, А.Ю. Коджаспиров. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 176 с.; 8. *Козубай В.І.* Вплив чинників стихійності та мотивації на процес навчання іноземної мови / В.І. Козубай // Вісник Житомирського Державного університету ім. І. Франка. – 2005. – № 22. – С. 18-19.; 9. *Краевский В.В.* Методологическая рефлексия / В.В. Краевский // Советская педагогика. – 1989. – № 2. – С. 69-71.; 10. *Лузан П.Г.* Теоретичні і методичні основи формування навчально-пізнавальної активності студентів у вищих аграрних закладах освіти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / П.Г. Лузан. – К., 2004. – 42 с.; 11. *Подласый И.П.* Педагогика. Новый курс: [учеб. для студ. пед. вузов: в 2 кн.] / Подласый И.П. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – (Общие основы. Процесс обучения). – 576 с.; 12. *Свистун В.І.* Підготовка майбутніх фахівців аграрної галузі до управлінської діяльності : [монографія] / Свистун В.І. – К. : Науково-методичний центр аграрної освіти, 2006. – 343 с.; 13. *Сластенин В.А.* Педагогика: [учеб. п. для студ. высш. пед. учеб. завед.] / В.А. Сластенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов / под ред. В.А. Сластенина. – М.: Издательский центр «Академия», 2002. – 576 с.; 14. Словарь-справочник по педагогике [авт.-сост. Мижериков В.А.; под общ. ред. Пидкасистого П.И.]. – М.: ТЦ Сфера, 2004. – 448 с.; 15. *Шматков Е.В.* Використання моделювання при навчанні учнів професійно-технічних навчальних закладів робітничим професіям // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2009. – № 2. – С. 50–54.

Л. І. Макодзей

**МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

У статті розглядається модель формування управлінської компетентності майбутніх магістрів лісового господарства, яка містить концептуально-змістовий, організаційно-технологічний, умовний та діагностично-результативний блоки.

Л.И. Макодзей

МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ МАГИСТРОВ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА

В статье рассматривается модель формирования управленческой компетентности будущих магистров лесного хозяйства, которая содержит концептуально-содержательный, организационно-технологический, условный и диагностико-результативный блоки.

L. Makodzei

MODEL OF FORMATING OF MANAGEMENT COMPETENCE OF FUTURE MASTERS IN FORESTRY

In the article the author analyses the model of forming of management competence of future masters in forestry, which includes conceptual content, organizational-technological, conditional and diagnostic-effective blocks.

Стаття надійшла до редакції 28.02.2011

УДК 378

*Грень Л.М. , Михайличенко В.Є.
Україна, м. Харків*

СПРЯМОВАНІСТЬ СТУДЕНТІВ НА УСПІШНУ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ФОРМУВАННЯ

У сучасних умовах велика увага приділяється професійному зростанню як важливій умові життєвої успішності. Однією з найважливіших потреб людини є досягнення успіху в значущій для неї діяльності. Професійний успіх – це розвиток сили і здібностей, за допомогою яких людина досягає успіху в професійній діяльності, організовуючи відповідним чином свою енергію і зусилля, а також знання і здібності.

Підготовка до професійної діяльності передбачає формування і розвиток ціннісно-сміслових компонентів спрямованості особистості, засвоєння і перебудову професійних цінностей. Вони мають бути не тільки зрозумілими,